

Voorstel aan het AB

Van	Dagelijks Bestuur	Corsanr.	porten/2017.07423
Onderwerp	Evaluatie van het financieel beleid		
Agendapuntnr.	4.2	AB-vergadering	19 juli 2017

Besluit

In te stemmen met actualisatie van het financieel beleid, waarbij met ingang van boekjaar 2018 de volgende wijzigingen worden doorgevoerd:

1. Met betrekking tot activeren en afschrijven:
 - 1.1. verhogen grensbedrag voor aanmerken als investering van € 20.000 naar € 50.000;
 - 1.2. de afschrijftermijn voor bouwkundige investeringen installaties wordt verlengd van 25 naar 30 jaar;
 - 1.3. de afschrijftermijn voor transportleidingen wordt verlengd van 25 naar 30 jaar;
 - 1.4. de afschrijftermijn voor procesbesturing wordt verkort van 15 jaar naar 10 jaar voor procesbesturing zuiveringsinstallaties en naar 5 jaar voor procesbesturing gemalen;
 - 1.5. niet langer activeren van uren en adviesdiensten besteed aan beoordeling en selectie van investeringsprojecten voorafgaande aan de uitvoeringsfase van projecten;
 - 1.6. het activeren van bouwrente beperken tot projecten groter gelijk € 2,5 mln en een doorlooptijd langer dan 1 jaar;
 - 1.7. een installatie of een installatie-onderdeel welk definitief buiten gebruik is resp. wordt gesteld, binnen 3 jaar na buiten gebruik stellen daadwerkelijk slopen. Ondergronds aangelegde transportleidingen alleen slopen op basis van een daartoe strekkend voorstel.
2. Met betrekking tot gevoteerde kredieten voor investeringsprojecten:
 - 2.1. na de vooraf bepaalde maximale doorlooptijd, gerekend vanaf de start van het project, wordt het krediet voor het project automatisch afgesloten, tenzij afwijking van deze doorlooptijd formeel wordt vastgelegd.

Financiële gevolgen

Op grond van vergelijkend onderzoek waarbij WBL is vergeleken met zes grote zuiverende waterschappen in Nederland, zijn de onderstaande mogelijke aanpassingen onderzocht met aangeven van de daaraan gekoppelde financiële effecten, berekend over de eerste 10 jaar ten opzichte van de concept MJR 2018-2027.

Het punt 1.1 is kostenneutraal.

De effecten op de punten 1.2 t/m 1.6 zijn weergegeven in onderstaande tabel; zowel voor het effect op nieuwe investeringen als het effect op bestaande investeringen volgens de staat van activa.

bedragen x 1.000 euro	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020	Jaar 2021	Jaar 2022	Jaar 2023	Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027	Totaal 10 jaar
Effect afschrijftermijnen op nieuwe investeringen:											
- bouwkundig leidingen en zuiveren van 25 naar 30 jr	-46	-46	-152	-339	-324	-324	-394	-438	-480	-520	-3.064
- procesbesturing van 15 naar 10-5 jaar	0	0	0	0	0	6	22	43	64	83	218
Effect minder activeren op nieuwe investeringen:											
- niet activeren uren + adviesdiensten voorselectie	498	478	440	374	360	306	262	219	169	100	3.208
- niet activeren bouwrente	140	128	124	107	104	88	75	62	47	27	901
Effect afschrijftermijnen op bestaande staat van activa											
- bouwkundig leidingen en zuiveren van 25 naar 30 jr	-1.993	-1.993	-1.547	-1.097	-1.056	-554	-539	-582	-521	-277	-10.159
- procesbesturing van 15 naar 10-5 jaar	977	977	882	245	-186	-474	-639	-738	-499	-308	237
totaal-effect op nieuw investeringsprogramma	592	560	413	142	140	76	-36	-113	-201	-310	1.263
totaal-effect op bestaande staat van activa	-1.016	-1.016	-665	-851	-1.242	-1.028	-1.179	-1.320	-1.021	-585	-9.923
totaal-effect	-424	-456	-253	-709	-1.103	-952	-1.214	-1.433	-1.221	-895	-8.660

Uit deze tabel blijkt dat de voorgestelde wijzigingen:

- voor nieuwe investeringen in de eerste jaren van de planperiode een kostenverhogend effect hebben, door het minder activeren van kosten en in de latere jaren een voordeel door de langere afschrijfstermijn;
- voor de bestaande investeringen volgens de staat van activa in de eerste jaren meteen tot een voordeel leiden door de verlenging van de afschrijfstermijn van 25 naar 30 jaar. Dit wordt deels gecompenseerd door de verkorting van de afschrijfstermijn op investeringen procesbesturing.

Met de accountant is afgestemd dat bij een wijziging van de afschrijfstermijnen deze worden toegepast op de restantboekwaarde per ultimo 2017.

Relevant in relatie tot bovenstaande berekening van de financiële gevolgen is dat het minder activeren van € 650.000 aan kosten leidt tot een jaarlijks lager investeringsvolume voor hetzelfde bedrag. De daaruit volgende jaarlijks lagere kapitaallasten zijn in de berekening meegenomen.

Uit de vorenstaande tabel blijkt dat voor het jaar 2018 een positief effect optreedt van € 424.000

Bij het opstellen van de werkbegroting 2018 zullen bij positieve besluitvorming de kosteneffecten worden doorgevoerd. Tevens zullen de effecten in de latere jaren worden verwerkt in de Meerjarenraming 2019-2028.

Innovatieve investeringen

De voorgestelde wijzigingen hebben overigens geen gevolgen voor het continueren van het beleid voor het Ontwikkelen en toepassen van innovaties resp. voor Vergroten Duurzaamheid.

Conform bestaand beleid komen deze investeringen in aanmerking voor uitvoering, wanneer deze investeringen zich zelf terugverdienen:

- voor innovatieve investeringen geldt een terugverdientijd van 7 tot 8 jaar
- voor duurzaamheidsinvesteringen geldt een terugverdientijd van 15 jaar.

Strategische relevantie/Beleidsgevoeligheid

Naar aanleiding van de evaluatie van de Nota Financieel Beleid is de samenhang met de inhoud van de "Verordening beleids- en verantwoordingsfuncties Waterschapsbedrijf Limburg" (verordening ex artikel 108) bekeken. Tevens is een vergelijking gemaakt met de wijze waarop de waterschappen in Nederland invulling geven aan deze samenhang.

Dit heeft geleid tot een opzet waarbij vanuit een bijgestelde versie van de "Verordening beleids- en verantwoordingsfuncties Waterschapsbedrijf Limburg", voor de uitwerking van specifieke onderwerpen, wordt verwezen naar de volgende nota's:

- beleidsnota Activa
- beleidsnota Reserves en Voorzieningen
- kadernota Risicomanagement Waterschapsbedrijf Limburg (AB 7-12-2011)
- financieringstatuut (treasury)
- nota kostentoerekening.

De punten die voorheen werden behandeld in de nota Financieel Beleid, worden in de nieuwe opzet behandeld in de bovenstaand genoemde afzonderlijke nota's. De voormalige Verordening beleids- en verantwoordingsfuncties Waterschapsbedrijf Limburg (AB 27-5-2008), nota Financieel Beleid (AB 8-12-2010), het Treasurystatuut (8-12-2010) komen vervolgens te vervallen.

Na behandeling van onderhavige evaluatie van het financieel beleid, wordt in de opvolgende AB-vergadering de bijgestelde versie van de "Verordening beleids- en verantwoordingsfuncties Waterschapsbedrijf Limburg" ter vaststelling geagendeerd, inclusief de bijbehorende nota's met uitwerking van specifieke onderwerpen.

Toelichting

In het Algemeen Bestuur van 7-12-2016 is middels een mededeling kenbaar gemaakt dat ambtelijk een evaluatie van het financieel beleid werd doorgevoerd.

In deze mededeling werden de volgende aandachtspunten specifiek vermeld:

3. overweging om een positief exploitatieresultaat van WBL te gebruiken om de extra kosten op te vangen van innovatieve ontwikkelingen en sneller dan voorziene ontwikkelingen op strategische thema's, zoals de mogelijke ontwikkeling van een verdergaande samenwerking in de waterketen en de verkenning naar mogelijkheden voor volledige energieneutraliteit;
Hiervan is na evaluatie geconcludeerd dat het bestaande beleid wordt gehandhaafd en dat nieuwe resp. sneller dan voorziene ontwikkelingen via separate voorstellen aan het bestuur zullen worden voorgelegd;
4. creëren van bufferend vermogen bij WBL om jaarlijkse schommelingen in de kapitaallasten door een jaarlijks sterk wisselend investeringsniveau op te vangen. Dit omdat sterke schommelingen in de kapitaallasten op gespannen voet staan met de wens tot een zo vlak mogelijk verloop van de exploitatielasten (en dus ook van de kapitaallasten).
Hiervan is na evaluatie geconcludeerd dat het bestaande beleid wordt gehandhaafd. De beoogde bufferfunctie wordt ingevuld middels de reserve die specifiek voor de zuiveringstaak wordt aangehouden door Waterschap Limburg;
5. aandachtspunt vergroten van de flexibiliteit voor het doorvoeren van nieuwe ontwikkelingen in de bedrijfsvoering, door het hanteren van kortere afschrijvingstermijnen voor innovatie gevoelige investeringen. Dit punt heeft geleid tot het voorstel voor het in de toekomst hanteren van kortere afschrijftermijnen voor innovatieve investeringen.

Toelichting met betrekking tot de evaluatie financieel beleid

Insteek bij de evaluatie is om een betere aansluiting te verkrijgen tussen 'financiële uitgangpunten' en 'feitelijke werkelijkheid' en daarnaast een betere vergelijkbaarheid te bewerkstelligen van de financiële gegevens WBL met de gegevens van vergelijkbare waterschappen.

Alvorens op de evaluatie in te gaan, worden eerst een aantal relevante begrippen toegelicht:

- Wanneer is sprake van investeringen (vormt onderdeel van de beleidsnota activa)

Investeringsuitgaven zijn uitgaven waarvan het nut zich uitstrekt over meerdere jaren en waarvan het ook wenselijk is de lasten van de aanschaf over meerdere jaren uit te spreiden; daarom worden de kosten van een investering op de balans opgenomen en door middel van jaarlijkse afschrijvingen ten laste van de exploitatie gebracht. Het op de balans opnemen van de kosten van een investering noemen we activeren.

De activering van investeringsuitgaven leidt ertoe dat de kosten door middel van afschrijvingen over meerdere jaren worden verdeeld. Bij activering wordt een onderscheid gemaakt tussen individuele investeringen en investeringsprojecten.

- Bij individuele investeringen is sprake van de aanschaf van een goed met een meerjarig nut. Het activum wordt dan kant en klaar aangeschaft. Voorbeelden zijn aankoop materieel, bedrijfsauto's, software, centrale hardware + systeemprinters, de projectmatige aanschaf/ vervanging van automatiseringsobjecten (hard- en software), projectmatige vervanging van kantoorinventaris;
- Bij investeringsprojecten gaat het om het vervaardigen van een vast activum door de aanschaf van goederen en diensten. Voorbeelden zijn aanleg transportleiding, bouw van een zuiveringsinstallatie, slibverwerkingsinstallatie, kantoorgebouw. Tevens behoort hiertoe ingrijpend onderhoud/ renovaties waarbij het actief wordt aangepast, gedeeltelijk vervangen, of vernieuwd met het oog op een verlenging van de levensduur of duurzame kwalitatieve verbetering (betonrenovaties, vervanging/ vernieuwing kantoorgedeelte op rwzi's).

Ook als boekwaarde € 0 bedraagt, blijft een vast actief opgenomen in de staat van activa (SVA) totdat het betreffende object uit bedrijf wordt genomen, wordt verkocht resp. wordt gesloopt.

- Wanneer is sprake van exploitatie uitgaven (vormt onderdeel van de beleidsnota activa)

Er is sprake van exploitatie-uitgaven wanneer een uitgave gericht is op het in stand houden van een actief, waarbij de levensduur niet wijzigt resp. waarbij de functie niet (ingrijpend) wijzigt (bijv. regulier onderhoud; vervangen van onderdeel om het object resp. de installatie gedurende de levensduur goed te laten functioneren).

Uitgaven worden in de volgende gevallen in de exploitatiesfeer verantwoord:

- verbruiksgoederen, zijnde niet duurzame goederen;

- reguliere uitgaven voor kantoorinventaris (tafels, stoelen, bureaus, kasten) en automatisering (software, PC's, werkplekprinters), tenzij er sprake is van grote projectmatige vervangingen, uitbreidingen, aanpassingen, vernieuwingen;
- regulier onderhoud van objecten, zijnde uitgaven gericht op instandhouding van activa en het doen functioneren van activa, zonder dat daardoor de geplande levensduur van het totale object wordt verlengd, resp. de capaciteit wordt vergroot, resp. een functieverbetering wordt gerealiseerd:
 - o cultuurtechnisch onderhoud (terrein- c.q. groenonderhoud en reparaties c.q. vervanging verhardingen en omheining);
 - o civielbouwkundig onderhoud (schoonmaken, schilderen, reparaties, vervanging onderdelen bouwkundig gedeelte);
 - o elektromechanisch onderhoud (vervanging onderdelen, reparaties, schoonmaken in het elektromechanische gedeelte van de zuiveringstechnische werken en van het kantoorgebouw).

Punten van evaluatie met betrekking tot investeren en afschrijven

Punten beleidsnota Activa

In de beleidsnota Activa komen alle punten aan de orde die betrekking hebben op investeren en afschrijven. De punten waarop is geëvalueerd en welke worden opgenomen in de beleidsnota Activa zijn:

- A. Afschrijftermijnen, grensbedrag voor aanmerken als investering;
- B. Welke kosten toe te rekenen aan een investeringsproject
- C. Wanneer wordt een project afgesloten en hoe gaan we om met sloop object
- D. Kosten onderzoek en ontwikkeling
- E. Bewaking toegekende kredieten

De evaluatie op deze punten komt onderstaand aan de orde.

ad A: Afschrijftermijnen (beleidsnota Activa)

Ten behoeve van de evaluatie van de gehanteerde uitgangspunten is een vergelijking gemaakt met het beleid bij een 6-tal grote zuiverende waterschappen.

Onderstaand worden de huidige afschrijftermijnen van WBL weergegeven en vergeleken met de afschrijftermijnen volgens het Unie-model alsook de termijnen gehanteerd bij een 6-tal andere grote zuiverende waterschappen. De laatste kolom bevat het voorstel voor de nieuwe beleidsnota Activa.

	Volgens model Unie van Ws-en	Aa en Maas vanaf 2014	HHR Delfland vanaf 2016	Amstel Gooi en Vecht vanaf 2016	Vallei en Veluwe vanaf 2014	Rijn-land vanaf 2013	Rivieren-land vanaf 2016	WBL Huidig Beleid vanaf 2011	WBL Voorstel NIEUW vanaf 2018
Immateriële activa									
1 Onderzoek en ontwikkeling			5 jaar	5 jaar	exploitatie	≤ 5 jaar	5 jaar	exploit. tenzij	exploit. tenzij
2 Uitgaven i.v.m. afsluiten geldleningen		exploitatie	exploitatie	exploitatie	exploitatie	exploitatie	exploitatie	≤ 5 jaar	exploitatie
3 Software					5 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar
Materiële activa									
4 Grond		0 jaar	0 jaar	0 jaar	0 jaar	25 jaar	0 jaar	0 jaar	0 jaar
5 Vervoermiddelen, apparaten en werktuigen	7 jaar	5 jaar	5 jaar		7 jaar	exploitatie	8 jaar	5 jaar	5 jaar
6 Machines en vaertuigen	7 jaar	5 jaar	10 jaar		7 jaar		8 jaar	5 jaar	5 jaar
7 PC's kantoorautomatisering / PC's procesbesturing						exploitatie		exploit. tenzij	exploit. tenzij
8 Automatisering (netwerkapparatuur en bekabeling)	7 jaar	5 jaar	5 jaar		4 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar
9 PLC's procesbesturing zuivering installaties (telemetrie)	10 jaar	15 jaar	niet benoemd		10 jaar	10 jaar	niet benoemd	15 jaar	10 jaar
10 PLC's procesbesturing gemalen (telemetrie)	10 jaar	15 jaar	niet benoemd		10 jaar	10 jaar	niet benoemd	15 jaar	5 jaar
11 Bedrijfsgebouwen en woonruimten	40 jaar	40 jaar	40 jaar	30 jaar	40 jaar	40 jaar	30 jaar	30 jaar	30 jaar
12 Technische installaties in bedrijfsgebouwen en woonruimten	15 jaar	15 jaar	15 jaar		15 jaar		5-10-15 jr	15 jaar	15 jaar
13 Veiligheidsvoorzieningen, telefooninstallaties (inrichting)	10 jaar	10 jaar	10 jaar		10 jaar		10 jaar	10 jaar	10 jaar
14 Kantoormeubilair en -inrichting (bedrijfsgebouwen en woonruimten)	10 jaar	10 jaar	10 jaar		10 jaar		10 jaar	10 jaar	10 jaar
15 Transportleidingen	30 jaar	30 jaar	30 jaar	40 jaar	30 jaar	25 jaar		25 jaar	30 jaar
16 Bouwkundig deel transportgemalen, zuiveringsinstallaties, slibverwerking	30 jaar	30 jaar	30 jaar	40 jaar	30 jaar	25 jaar	35 jaar	25 jaar	30 jaar
17 Mechanisch deel zuivering installaties en gemalen	15 jaar	15 jaar	15 jaar	15 jaar	15 jaar	15 jaar	15 jaar	15 jaar	15 jaar
18 Slibdrooginstallaties / slibverwerking (electro-mechanisch)	15 jaar	15 jaar	15 jaar	15 jaar	15 jaar			15 jaar	15 jaar
19 Overige materiële vaste activa	gebruiksduur	gebruiksduur	gebruiksduur	gebruiksduur	gebruiksduur	gebruiksduur	gebruiksduur	gebruiksduur	gebruiksduur
Grens voor onderscheid investering resp. exploitatie		> € 75.000	> € 100.000	> € 250.000 netto	> € 100.000 > € 10.000	> € 50.000	≥ € 50.000	≥ € 20.000	≥ € 50.000
specifiek voor vervoermiddelen, machines, apparaten, werktuigen									

Uit de doorgevoerde vergelijking blijkt dat landelijk voor de duur van afschrijven de economische afschrijfstermijn wordt gehanteerd en voor de jaarlijkse termijnen de lineaire afschrijfsystematiek wordt gevolgd (jaarlijks een gelijk bedrag).

Economische afschrijfstermijn: de verwachte gebruiksduur in jaren dat het betreffende object resp. een materieel actief zijn nut afwerpt.

Daarnaast is er de technische levensduur, waarmee de termijn is bedoeld waarin een object technisch kan blijven presteren, ongeacht in welke mate het object een nuttige bijdrage levert.

Op grond van de doorgevoerde vergelijking worden de volgende wijzigingen in afschrijfstermijnen voorgesteld:

- verhogen van de afschrijfstermijn van 25 naar 30 jaar voor de transportleidingen. Aansluiten bij de reële werkelijkheid in casu de technische levensduur (groter 50 jaar) pleit voor een langere afschrijfstermijn, echter als innovatief bedrijf wordt de flexibiliteit vergroot door de balans zo snel mogelijk te schonen van zaken die een remmend effect kunnen hebben bij innovatie. Transportleidingen op de balans kunnen remmend zijn bij vernieuwingen richting decentraal zuiveren. Dit pleit voor een afschrijvingstermijn die korter is dan de technische levensduur. Gelet op de lijn bij de grote zuiverende waterschappen wordt een afschrijfstermijn van 30 jaar voorgesteld, waardoor de onderlinge vergelijkbaarheid wordt verbeterd ;
- verhogen van de afschrijfstermijn van 25 naar 30 jaar voor het bouwkundige deel van transportgemalen, zuiveringsinstallaties, slibverwerking. De afschrijfstermijn van 30 jaar sluit enerzijds beter aan bij de termijnen gehanteerd bij de 6 grote zuiverende waterschappen en volgt anderzijds de reeds gehanteerde lijn om voor het bouwkundig deel van het Verdygo-bouwconcept een afschrijfstermijn te hanteren van 30 jaar. Zo wordt rekening gehouden met een toekomst waarin investeren volgens het Verdygo-principe de overhand zal hebben;
- verlagen van de afschrijfstermijn voor investeringen in PLC's voor procesbesturing, bij gemalen van 15 naar 5 jaar en bij zuiveringsinstallaties van 15 naar 10 jaar. Deze verlaging sluit niet alleen beter aan bij de termijnen gehanteerd door de vergelijkingsgroep, maar sluit ook aan bij de praktijkervaring van het WBL. Gebleken is dat procesbesturing een kortere economisch gebruiksduur kent dan 15 jaar.

Financieel gevolg van wijziging van afschrijfstermijnen:

Zie de paragraaf financiële gevolgen.

Tevens wordt op grond van de doorgevoerde vergelijking voorgesteld, het grensbedrag voor het aanmerken van een uitgave als een investering te verhogen van € 20.000 naar € 50.000. Reden hiervoor is voornamelijk het creëren van uniformiteit bij vergelijking met de waterschappen uit de gekozen vergelijkingsgroep en aansluiting zoeken bij de reeds bestaande praktijk voor WBL.

Financieel gevolg van wijziging van grensbedrag:

Als gevolg van deze wijziging dalen de kapitaallasten doordat minder uitgaven als investering worden aangemerkt, tegelijkertijd nemen de exploitatiekosten toe omdat deze uitgaven in de exploitatie moeten worden opgenomen. Gerekend over de periode van de MJR 2018-2027 is het effect nagenoeg nihil, omdat de per project in het MIP opgevoerde investeringsbedragen al groter zijn dan € 50.000.

ad B. Welke kosten toe te rekenen aan een investeringsproject (beleidsnota Activa)

Volgens de huidige nota Financieel Beleid is het volgende van toepassing.

In het algemeen geldt dat de verkrijgingprijs dan wel de vervaardigingprijs moet worden geactiveerd:

- de verkrijgingprijs is de inkoopprijs incl. directe kosten van levering, installatiekosten en toe te rekenen indirecte kosten van inkoop, opslag en bewaring;
- de vervaardigingprijs bestaat uit de directe out-of-pocket-kosten vermeerderd met kosten verbonden aan de inzet van projectmedewerkers voor de realisatie van bouwprojecten (tot deze kosten behoren de salariskosten van de medewerker, de aan deze medewerker verbonden indirecte kosten alsmede de aan realisatie van bouwprojecten gerelateerde overheadkosten binnen Bouwzaken). Ook de aan uitvoering van het bouwproject gerelateerde rentekosten (bouwrente) worden toegerekend. Aan voorbereidingsprojecten wordt géén bouwrente toegerekend.

Het beleid is om bewust te kiezen voor het hierbij niet activeren van de kosten van ondersteunende afdelingen of kosten van andere units.

Daarnaast mogen exploitatiekosten die incidenteel gemaakt worden als gevolg van de uitvoering van een investeringsproject geactiveerd worden onder de volgende voorwaarden:

- op het moment van kredietvoting van het desbetreffende investeringsproject dient het optreden van tijdelijk extra exploitatiekosten onderkend te worden en moeten de verwachte extra kosten in het te voteren krediet worden meegenomen, te benoemen in een afzonderlijk deelkrediet voor dat project;
- bij het boeken van deze extra kosten ten laste van het project dient aangetoond te worden dat deze tijdelijk extra exploitatiekosten volledig het gevolg zijn van de uitvoering van het investeringsproject. Deze schriftelijke opstelling dient te worden geaccordeerd door de betreffende projectleider en de betreffende manager.

Bij activa met een verkrijgingsprijs, zoals kantoorinrichtingprojecten, automatisering, meetapparatuur, auto's, etc., worden geen indirecte kosten van inkoop, opslag en bewaring toegerekend aan de activa.

In zijn algemeenheid geldt dat de volgende kosten kunnen worden toegerekend aan een investeringsproject:

- Voorbereidings- en plankosten.
- Aan derden betaalde kosten voor realisatie van het project, o.a. kosten van gebruikte grond- en hulpstoffen, adviesdiensten, externe personele capaciteit, overige aankopen rechtstreeks verband houdend met de realisatie van het project.
- Kosten verbonden aan de inzet van eigen medewerkers voor realisatie van het project.
- Kosten verbonden aan de inzet van ingehuurd personeel voor realisatie van het project.
- Rentekosten tijdens de bouw.

nderstaand worden de door WBL gehanteerde uitgangspunten op deze gebieden getoond en vergeleken met de uitgangspunten gehanteerd door een 6-tal andere grote zuiverende waterschappen. Als laatste staat het voorstel voor het nieuwe financieel beleid.

	Volgens model	Aa en Maas Ws-en	HHR Delfland	Amstel Gooi en Vecht	Vallei en Veluwe	Rijn-land	Riveren-land	WBL - Nota Bestaand Beleid	WBL Voorstel NIEUW
		1.137.200 ve vanaf 2014	1.427.000 ve vanaf 2016	1.632.134 ve vanaf 2016	1.481.629 ve vanaf 2014	1.523.000 ve vanaf 2013	1.187.000 ve vanaf 2016	1.600.000 ve vanaf 2011	1.600.000 ve vanaf 2018
Activeren personele lasten									
a. urenbesteding projectmedewerkers - voorbereidingsfase	ja, als dit leidt tot uitvoering	ja, als dit leidt tot uitvoering	ja, als dit leidt tot uitvoering	ja, als dit leidt tot uitvoering en bedrag > € 100.000	nee, met uitzondering van volledig gesubsidieerde projecten	nee	nee	ja	nee, met uitzondering van volledig gesubsidieerde projecten
b. urenbesteding projectmedewerkers - uitvoeringsfase	ja, bij omvangrijke eigen bijdrage	ja, van afd. Ontwerp en Realisatie, Grondzaken en inrichting	ja	ja, functionarissen van bouwafdelingen	nee, met uitzondering van volledig gesubsidieerde projecten	ja, per project vooraf functioneel bepaald. Anders alleen de projectleider	nee, met uitzondering van volledig gesubsidieerde projecten	ja	ja, van project medewerkers
c. urenbesteding ondersteunende units	nee	nee	ja, mits	ja, als opslag	nee	nee	nee	nee	nee
d. urenbesteding personeel van derden	cf eigen personeel	cf eigen personeel	cf eigen personeel	cf eigen personeel	cf eigen personeel	cf eigen personeel	cf eigen personeel	cf eigen personeel	cf eigen personeel zie b.
Niet activeren uren personeel									
e. uren voor sloop- en opruimwerkzaamheden zonder renovatie (leidt niet tot een materieel actief)	niet benoemd	niet benoemd	niet benoemd	niet benoemd	niet benoemd	niet activeren	niet benoemd	niet benoemd	niet activeren
Activeren bouwrente									
f. bouwrente over tijdvak vervaardigd vast actief / looptijd langer 1 jaar	ja, bij langer lopende bouwprojecten	ja	ja	ja, als project > € 5 mln en uitvoering > 2 jaar	nee	ja	ja	ja	ja, als project ≥ € 2,5 mln en uitvoering > 1 jaar
Start afschrijving na realisatie actief									
g. eerste oplevering voor 1 juli van enig boekjaar, betreffend boekjaar		nvt	nvt	nvt	nvt	ja	nvt	ja	ja
h. eerste oplevering vanaf 1 juli van enig boekjaar, opvolgend boekjaar		nvt	nvt	nvt	nvt	ja	nvt	ja	ja
i. het boekjaar volgend op het jaar van oplevering		ja	ja	ja	nvt	nvt	ja	nvt	nvt
j. in de maand volgend op de maand van ingebruikname		nvt	nvt	nvt	ja	nvt	nvt	nvt	nvt
Financiële grens voor onderscheid investering resp. exploitatie									
- Grens voor onderscheid investering resp. exploitatie		> € 75.000	> € 100.000	> € 250.000	> € 100.000	> € 50.000		≥ € 20.000	≥ € 50.000
- indien projectverantwoordelijke is afd. Ontwerp en Realisatie		> € 150.000							

Op grond van een evaluatie en de doorgevoerde vergelijking wordt voorgesteld om de uren en adviesdiensten besteed aan beoordeling en selectie van investeringsprojecten voorafgaande aan de uitvoeringsfase (voorselectie van investeringsprojecten) niet toe te rekenen aan de investeringsprojecten:

- In lijn met de gedachtevorming rondom het MIP-proces wordt voorgesteld om de uren en adviesdiensten besteed aan de voorselectie van investeringsprojecten niet toe te rekenen aan de investeringsprojecten. In de fase van voorselectie worden projectaanvragen integraal beoordeeld en afgestemd. In de praktijk betekent dit dat de urenbesteding van eigen medewerkers, ingehuurd personeel en adviesdiensten aan voorselectie en beoordeling van aanvragen voor een investering, niet worden toegerekend aan investeringsprojecten. De op grond van voorselectie geaccordeerde projecten worden opgenomen in het MIP, ter uitvoering door het team projecten. Het is vanuit die optiek logisch om alleen de uren en adviesdiensten te activeren, welke worden besteed aan de daadwerkelijke uitvoering van projecten. Als gevolg van deze wijziging daalt de omvang van de opbrengst geactiveerde personeelslasten met € 300.000 per jaar en stijgen de exploitatiekosten adviesdiensten met € 200.000 per jaar. Het jaarlijks investeringsvolume daalt daardoor met € 500.000

Met betrekking tot het toerekenen van bouwrente aan investeringsprojecten wordt voorgesteld om het toerekenen van bouwrente te beperken tot investeringsprojecten \geq € 2,5 mln en met een bouwtijd voor uitvoering van het project langer dan 1 jaar. De gekozen financiële grens sluit aan bij het bedrag voor bestuurlijk relevante projecten en de 'bouwtijd langer dan 1 jaar' sluit aan bij bedrijfsmatig handelen om rentelasten alleen bij langer durende projecten toe te rekenen.

Financieel gevolg (vanaf 2018) van toerekenen minder bouwrente:

Als gevolg van deze wijziging daalt de geactiveerde opbrengst bouwrente met € 150.000 per jaar. Het jaarlijks investeringsvolume daalt overeenkomstig met dezelfde bedragen.

Voor de exploitatie levert het minder toerekenen van uren, adviesdiensten, bouwrente op korte termijn een nadeel op; op de langere termijn een voordeel, vanwege de lagere afschrijvings- en rentekosten door een lager investeringsbedrag. Het te behalen rentevoordeel is echter afhankelijk van de hoogte van de rentevoet. Naarmate de rentevoet lager is, wordt het financieel verschil tussen beide varianten kleiner. Bij een lage rentevoet (zoals de laatste jaren gangbaar) is het effect op termijn kostenneutraal.

Voor de kosteneffecten zie de paragraaf financiële gevolgen.

Ad C. Wanneer wordt een project afgesloten en hoe gaan we om met sloop object

Ten aanzien van de doorlooptijd en het afsluiten van een project wordt het volgende voorgesteld:

- de doorlooptijd van een project is begrensd in de tijd, met een vooraf bepaalde maximale doorlooptijd;
- een project kent een vooraf bepaald startmoment van uitvoering en een vooraf bepaald uiterlijk realisatiemoment; wijzigingen in deze momenten worden formeel vastgelegd;
- wanneer een project gereed is resp. in exploitatie wordt genomen, dan wordt dat kenbaar gemaakt middels verklaring ingebruikname;
- na de vooraf bepaalde maximale doorlooptijd, gerekend vanaf de start van het project, wordt het krediet voor het project automatisch afgesloten, tenzij afwijking van deze doorlooptijd formeel wordt vastgelegd.

Reden voor deze wijziging van het beleid is om meer sturing te krijgen op het volume aan onderhanden projecten en het aantal langlopende projecten te reduceren.

Met betrekking tot het wel / niet slopen van niet meer in gebruik zijnde installaties is nog geen beleid geformuleerd. Voorgesteld wordt om in dezen als beleid te formuleren dat een installatie of een installatie-onderdeel welk definitief buiten gebruik is resp. wordt gesteld, binnen 3 jaar daadwerkelijk te slopen. Dit geldt niet voor ondergronds aangelegde transportleidingen. Ondergronds aangelegde transportleidingen – op eigen terrein of op terrein van anderen - worden alleen gesloopt op basis van een daartoe strekkend voorstel.

Na een inventarisatie van de betreffende installatie-onderdelen zullen de financiële gevolgen alsmede de financiële dekking worden toegelicht aan het bestuur.

ad D. Kosten onderzoek en ontwikkeling

De kosten van onderzoek en ontwikkeling kunnen worden geactiveerd indien (art 4.63 Waterschapsbesluit):

- de investering naar verwachting technisch uitvoerbaar is;
- de investering in de toekomst nut zal genereren; en
- de uitgaven die aan de investering zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Aanvullend geldt hierbij dat een onderzoek concrete maatregelen tot gevolg moet hebben om voor activering in aanmerking te komen. In dit kader is het van belang onderscheid te maken tussen investeringen in onderzoek en ontwikkeling en voorbereidingskosten.

Hierbij wordt de volgende beleidslijn gevolgd:

- als onderzoek en uitvoering direct met elkaar verweven zijn, worden de onderzoekskosten als voorbereidingskosten behandeld en uiteindelijk toegevoegd aan het gekoppelde investeringsproject (kosten van onderzoek en ontwikkeling, voorbereiding en planvorming voor zover direct verband houdend met de uit te voeren maatregelen);
- als het onderzoek volledig losstaand van de realisatie van maatregelen wordt uitgevoerd, dan worden deze onderzoekskosten conform het huidige financieel beleid ten laste van de exploitatie gebracht.

ad E. Bewaking toegekende kredieten

Het komt is de praktijk regelmatig voor dat bij de uitvoering van een project gewerkt wordt tegen de grens van het toegekende krediet. Risico wat dan ontstaat is dat de uitvoering van het project moet worden stilgelegd, omdat eerst de verhoging van het benodigde krediet bestuurlijk moet worden vastgesteld. Om de voortgang van het project niet te frustreren wordt de bewaking van het projectkrediet zodanig aangepast dat eerder wordt gesignaleerd dat kredietaanpassing vereist is. Dit door besteding van een bepaald deel van het krediet bij bestuursrelevante projecten afhankelijk te maken van goedkeuring directeur. Parallel aan het benutten van dit deel van het krediet kan dan een eventueel voorstel aan het Bestuur voor kredietaanpassing worden opgesteld. Rapportage omtrent het verloop van bestuursrelevante projecten wordt op projectniveau gerapporteerd via de Marap aan het Bestuur.

Punten beleidsnota Reserves en Voorzieningen

Voorzieningen

- a. Voorzieningen worden gevormd voor onvermijdbare toekomstige uitgaven waarvan tijdstip en omvang nog niet exact bekend zijn. Op grond van de Waterschapswet worden voorzieningen gevormd voor:
 - i. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar welke omvang wel redelijkerwijs kan worden ingeschat;
 - ii. op balansdatum bestaande risico's met betrekking tot bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs ingeschat kan worden;
 - iii. kosten die in een volgend jaar gemaakt zullen worden, indien het kosten betreft die hun oorsprong vinden in het lopende of voorgaande jaar en indien de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal jaren.
- b. Het gaat bij voorzieningen om min of meer onzekere verplichtingen, die te zijner tijd schulden kunnen worden. Ook kunnen voorzieningen betrekking hebben op verplichtingen die samenhangen met een onregelmatige spreiding van de kosten over de diverse jaren, zoals bijvoorbeeld de kosten van groot onderhoud.
- c. Verder kunnen voorzieningen een schatting betreffen van de lasten die voortvloeien uit de bedrijfsvoering, zoals bijvoorbeeld een reorganisatie.

Voor de gevolgen van toekomstige gebeurtenissen, die niet in causaal verband staan tot de huidige bedrijfssituatie, kunnen geen voorzieningen worden gevormd.

De voorzieningen moeten dekkend zijn voor de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn ingesteld (niet meer en niet minder). De verplichtingen zijn gebaseerd op actuele beheersplannen (op het gebied van onderhoud) en actuele geïnventariseerde verplichtingen (personeel en overig).

De onderbouwing, de planning van de uitgaven en de voeding van de voorzieningen zijn in de beheerplannen samengevat en in de tijd uitgezet. Bij het opstellen van de jaarrekening wordt de benodigde omvang van de voorzieningen bepaald en worden de toekomstige dotaties herijkt.

Het WBL onderkent op dit moment de volgende voorziening:

- voorziening persoonsgebonden basisbudget

Reserves

WBL beschikt over een algemene reserve ten behoeve van het opvangen van benoemde onvoorziene risico's. De algemene reserves zijn reserves die primair dienen als weerstandsvermogen voor het opvangen van risico's. De minimale omvang van de algemene reserve is mede afhankelijk van de mogelijke risico's en berekende waarde voor kans van risico maal financieel gevolg.

Het WBL kent op dit moment alleen de algemene reserve voor het opvangen van mogelijke risico's benoemd in de kadernota risicomangement.

Op grond van de doorgevoerde evaluatie vinden er geen beleidsmatige wijzigingen plaats met betrekking tot voorzieningen en reserves.

Punten Financieringstatuut (Treasurystatuut)

Het beleid voor financiering van de investeringsuitgaven is als volgt:

Voor de permanente financiering van investeringen wordt extern vreemd vermogen aangetrokken. Dit gebeurt niet per project, maar voor het totaal van de uitgaven op WBL-niveau (totaal financiering). Hiervoor worden - op grond van een liquiditeitprognose op jaarbasis - geldleningen afgesloten die via de kapitaalmarkt worden verworven. De looptijd van de leningen is afgestemd op de gemiddelde gebruiksduur van de te financieren investeringen. Ter beperking van het renterisico is het percentage van de verschuldigde rente over de gehele looptijd vast; tussentijds vindt er geen renteherziening plaats.

De looptijd van de geldleningen wordt daarbij afgestemd op de gemiddelde gebruiksduur van de investeringen. Binnen een boekjaar worden de uitgaven - binnen de toegestane grenzen van de kasgeldlimiet - tijdelijk gefinancierd met kort geld, aangezien dit voordeliger is dan financieren met langlopende leningen

De verschuldigde rente van financiering, zowel die voor de lange als de korte behoefte, komt ten laste van de exploitatie en wordt deels - op basis van het voor dat jaar geldende rentepercentage - als bouwrente toegerekend aan onderhanden investeringsprojecten met een looptijd langer dan 1 jaar.

De wijziging die ten opzichte van het bestaande beleid worden doorgevoerd in het Financieringstatuut betreft de implicaties van de regelgeving op het gebied van schatkistbankieren.

De directeur,

de voorzitter,

ing. E.M. Pelzer MMO

drs. ing. P.F.C.W. van der Broeck

Besluit

Van	Stafunit Financiën, Planning, Concerncontrol (Wil Pörteners)		
Onderwerp	Evaluatie van het financieel beleid		
Datum	19 juli 2017	Corsanr.	porten/2017.07458

Het Algemeen Bestuur van het Waterschapsbedrijf Limburg;
gelet op de bepalingen van de Gemeenschappelijke Regeling Waterschapsbedrijf Limburg en gelet op de bepalingen in het delegatiebesluit;
gezien het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 7-6-2017;

B E S L U I T :

In te stemmen met actualisatie van het financieel beleid, waarbij met ingang van boekjaar 2018 de volgende wijzigingen worden doorgevoerd:

- Met betrekking tot activeren en afschrijven:
 - o verhogen grensbedrag voor aanmerken als investering van € 20.000 naar € 50.000;
 - o de afschrijftermijn voor bouwkundige investeringen installaties wordt verlengd van 25 naar 30 jaar;
 - o de afschrijftermijn voor transportleidingen wordt verlengd van 25 naar 40 jaar;
 - o de afschrijftermijn voor procesbesturing wordt verkort van 15 jaar naar 10 jaar voor procesbesturing zuiveringsinstallaties en naar 5 jaar voor procesbesturing gemalen;
 - o niet langer activeren van uren en adviesdiensten besteed aan beoordeling en selectie van investeringsprojecten voorafgaande aan de uitvoeringsfase van projecten;
 - o het activeren van bouwrente beperken tot projecten groter gelijk € 2,5 mln en een doorlooptijd langer dan 1 jaar;
 - o een installatie of een installatie-onderdeel welk definitief buiten gebruik is resp. wordt gesteld, binnen 3 jaar na buiten gebruik stellen daadwerkelijk slopen. Ondergronds aangelegde transportleidingen alleen slopen op basis van een daartoe strekkend voorstel.
- Met betrekking tot gevoteerde kredieten voor investeringsprojecten:
 - o na de vooraf bepaalde maximale doorlooptijd, gerekend vanaf de start van het project, wordt het krediet voor het project automatisch afgesloten, tenzij afwijking van deze doorlooptijd formeel wordt vastgelegd.

Aldus vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het Waterschapsbedrijf Limburg in de vergadering van 19-7-2017.

De directeur

De voorzitter,

ing. E.M. Pelzer MMO

drs.ing. P.F.C.W. van der Broeck

